

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA
KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

IV. LETO

Murska Sobota, 3. oktobra 1937.

ŠTEV. 40.

K miru

Kdor ima posestvo in hišo ve, kako težko je živeti s sosedom v sovraštvo. Najmanja nesporazumljenja dovedejo do pravih, do izdatkov, ki večkrat požrejo blagostanje nabrano v potu svojega obraza in samozatajevanju. Kolikokrat pa pride tudi do medsebojnega obračunavanja s pestjo in nožem v roki. Kakšen je konec takšnih preprirov, ni težko uginiti. Res je, da močnejši vzdrži udarec vse bolj kot slabjši, škoda pa se le ne more popolnoma izogniti. Kako pa je vse drugače, če vlada med mejaši sloga. Skrb, da bi bila njih svojina ogrožena prestane, v medsebojni pomoči raste in procvita njih blagostanje, nepremišljeno izgovorjena beseda ne išče sodnika, prijateljski razgovor razprši begajoče sence nad domovi. Iste primere pa lahko uporabljamo tudi za medsebojne odnose med posameznimi državami. Saj je država tudi velika domačija s svojim gospodarjem in s svojimi mejami, ki so ji svete in nedotakljive, kakor svoboda njih, ki se borijo na grudi za svoj obstanek in blagostanje. Na žalost pa vidimo danes v svetu, da so se razplamenele strasti in da sosed preži na soseda ter čaka na trenutek, kdaj bi mu planil v goltanec. Tako stanje je že kršitev miru in državni politiki to imenujejo vojna nevarnost, čigar najbistvenejši znak je oboroževanje. Ne moremo pa zatajiti dejstva, da je pri nekaterih narodih še vedno velika volja, da se izognejo skrajnosti in da se z mirno besedo odstranijo nastali nesporazumi ter da se ustvari temelj medsebojnega miru, ker le na tem so dani pogoji kulturnega dviga naroda. Ni pretiravano če rečemo, da izmed držav v Evropi, je gotovo naša država na prvem mestu, ki je najvišje dvignila svoj miroljubni prapor in ponudila svojim sosedom roko sprave.

Naša zunanja politika, ki jo vodi predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, je bila baš v zadnjih letih kaj uspešna. Le spomnimo se nazaj na sklenjeno pogodbo o večnem prijateljstvu med nami in brati Bolgari. Temu važnemu zgodovinskemu trenutku je sledil drugi, ko je prišel v našo prestolnico italjanski zunanji minister

ter podpisal v imenu Italije prijateljsko pogodbo z našo državo, ki je odstranila večletno nevarnost vojne vihere v osrčju Evrope. Da so takšne politične pogodbe tudi velikega gospodarskega značaja, nam dokazuje dvig naše zunanje trgovine, kar je dovelo do zboljšanja gospodarskih razmer v državi.

V doslednem izvajanju svoje miroljubne politike so naši državni slednjič načeli tudi vprašanje glede Madžarske. V zadnjem času, posebno od sestanka državnikov Male antante v Sinaji, stopa to vprašanje v ospredje in danes se že kažejo obrisi bodočega sporazuma, ki bo presekalo moreče ozračje, ki je vsa zadnja leta ležalo nad državami ob Donavi. Kakor že rečeno, začelo se je v Sinaji in to popolnoma nepričakovano. Nenadoma se je pojavil na konferenci zunanjih ministrov Jugoslavije, Češkoslovaške in Romunije madžarski poslanik v Bukarešti Bardossy? Kaj je to pomenilo? Drugače si ne moremo razlagati ta korak kot prvo uradno priznanje obstoja Male antante po madžarski vladi in kot dokaz, da hoče Madžarska v bodoče kreniti na ona zunanje politična pota, ki ne bodo naperjena proti članicam Male antante. Vse to pa se je izvršilo na željo Italije, ki je namignila Madžarski naj v bodoče spoštuje svoje sosedne, naj prizna obstoječe pravice ter naj prijateljsko sodeluje s svojimi sosedi pri organizaciji Podonavja. Danes se še točno ne ve kakšne bodo prve posledice prvih prijateljskih stikov, vsekakor pa je dogodek v Sinaji zgodovinske važnosti, saj nosi v sebi dragocene kali, iz katerih se lahko rode najblagodejnejše posledice. Zunanji ministri Male antante niso odbili madžarskega poslanika, temveč so z njim razpravljali. Pri tem pa niso govorili o medsebojnih, temveč le o protiuslugah. In o teh nam je znano sledeče: Mala antanta se ne bo upirala zopetni oborožitvi Madžarske. Za to se pa naj bi Madžarska priključila gospodarskemu bloku podonavskih držav, kot si ga je zamislil češkoslovaški ministrski predsednik in ki naj bi obsegal Češkoslovaško, Jugoslavijo, Romunijo, Madžarsko, Bolgarijo in Avstrijo. Poleg tega pa želi Mala

antanta, da bi Madžarska sklenila s posameznimi svojimi sosedomi nenapadalne pogodbe. Sklepajoč po zadnjih vesteh o konferencah med predstavniki madžarske vlade in posameznimi članicami Male antante, madžarska vlada ni odklonila teh protiuslug, tako da obstoja upravičeno upanje, da se bodo započeta pogajanja nadaljevala in tudi uspešno končala.

Kako velikega političnega pomena bi bil ta sporazum, naj si vsak čitatelj ustvari iz sledečega. Mala antanta je kot politična in vojaška zveza nastala iz skupne volje Jugoslavije, Češkoslovaške in Romunije, da obranijo svojo posest, če bi Madžarska kakorkoli poskušala osvojiti si ozemlja, ki jih je izgubila po svetovni vojni. V vseh povojnih letih pa smo opazili, da je bila vsa madžarska zunanja politika usmerjena le za enim ciljem, kako bi si zopet pridobila ozemlja, na katerih že od nekdanj živijo Slovani in Romuni. Neprestano je ponavljala potrebo o popravkih mej kot življenska nujnost madžarskega naroda. V ta namen je bila usta-

novljena tudi zveza Avstrije, Madžarske in Italije (Italjanska trozveza) kot protiutež Mali antanti. Od vsega početka je izgledalo, da bo se med obema tabora izcimil boj na življenje in smrt. Lansko leto pa je nastopil značilen preobrat. Italija, ki je najbolj podpirala Madžarsko, je rabila za hrbtom mirno Podonavje, ker je imela drugod važnejše delo. Madžarska prepuščena kolikor toliko sama sebi in spričo prijateljskih pogodb, ki jih je sklenila naša država z Bolgarijo in Italijo, se je udala rimskemu nasvetu, in ponudila svojim sosedom roko sprave.

Tako slednjič stojimo pred trenutkom, ko bo naša država mogla v doglednem času razorožiti dolgo severno mejo proti Madžarski. To bo pa tudi uspeh Male antante, ki je baš v trenutku, ko so ji po 15 letnem obstoju, prerokovali njeni nasprotniki razpad, prisilila našo sosedo, da je opustila svojo škodljivo politiko napram njim, in da je vstopila v krog onih narodov, ki hočejo v miru ustvarjati svojo boljšo bodočnost.

POLITIKA

Madžarski zunanji minister Kanya je v Ženevi nadaljeval razgovore z zastopniki Male antante, ki so se pred tedni pričeli v Sinaji. O tem poročajo madžarski časopisi ter pristavljajo, da je za ustvaritev boljše atmosfere z Malo antanto potrebno, da se spravi vprašanje manjšin na mirno točko. Pogajajoče se stranke so izmenjale naziranja, doslej pa še ni prišlo do sporazuma. Ustvaritev pogojev za to potrebuje, glede na veliko važnost vprašanja, potrpljenja.

O sporazumu v združeni opoziciji smo že zadnjič pisali. Do končnega sporazuma pa še ni prišlo. Kakor pa sklepamo po časopisnih vesteh, ni sedaj nobene ovire več, da ne bi prišlo med posameznimi strankami do soglasnosti. Pričakuje se, da bodo še te dni prišli v Zagreb odposlanci iz Beograda, ter predložili dr. Mačku dokončno odobritev besedila sporazuma. Pri tej priliki bo določen dan in kraj sestanka vseh petih šefov združene opozicije, na katerem bodo svečano podpisali sklenjeni sporazum. Prepis tega dokumenta bodo šefi opozicije v obliki proglaša objavili za javnost.

Račun brez krčmarja, tako pravijo sporazumu med beograjsko opo-

zicijo in dr. Mačkom nekateri politiki, zato ker po njihovem mnenju srbijanska združena opozicija ne uživa zupanja ljudstva.

Dr. Maček je že dalje časa v Rogaški Slatini na zdravljenju. Te dni so ga tamkaj obiskali slovenski predstavniki „Kmečko delavskega pokreta“, ki sodeluje z politično skupino dr. Mačka (HSS). Dr. Maček jih je obvestil o pogajanjih z delegati beograjske združene opozicije.

Na sreskega načelnika v Samoboru je bil izvršen atentat. Bivši občinski delovodja Potočnjak je streljal na visokega uradnika radi tega, češ da je on kriv, da je bil odpuščen iz službe. Težko ranjenega načelnika so prepeljali v bolnišnico, kjer se je njegovo stanje hitro zboljšalo. To pa je bilo le navidezno, kajti te dni je podlegel poškodbam. Vsi časopisi objavljajo ta zločin, kajti pokojnik je bil vzoren uradnik, ki sta mu bili zakonitost in pravica nad vse.

Finančni minister je izdal sklep, da se čebelarskim zadrugam in tudi čebelarjem, ki niso člani zadruga, izjemoma sme za oridelovalno dobo 1947-38 dovoliti nabavo sladkorja brez državne trošarine za prehrano

Sijajno uspeli manevri naše vojske

Pretekli teden je morala jugoslovanska vojska prestati težko preizkušnjo. V vojaških manevrih na Gorjancih in pod njimi je morala dokazati, da je sposobna obraniti domovino pred sovražniki in da je vredna zaupanja, ki jo stavijo državljani v njo. Od neprestanega deževja razmočen teren je stavil na naše vojaštvo velike zahteve, vendar so pa vsi oddelki z neverjetno vztrajnostjo, močno voljo in vzdržljivostjo premagali naravne ovire in so s tem pokazali inozemskim zastopnikom, da je jugoslovanska vojska faktor, s katero se mora v mednarodni politiki vedno računati.

Pravi „boji“ na Gorjancih so trajali 4 dni, od srede pa do sobote. Vojaštvo se je formiralo v dve sovražni vojski: severno in južno. V štiridnevni „vojni“ so imeli naši strokovnjaki priliko, da popravijo morebitne napake. Moč in pripravljenost naše vojske najzornejše dokumentira dejstvo, da so bili tudi največji strokovnjaki z operacijami vojske zadovoljni in minister vojske in mornarice Ljubomir Marić je s ponosom rekel:

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— Slovo. Na lastno prošnjo je bil premeščen od tukajšnje državne gimnazije na trgovsko akademijo v Subotico splošno priljubljeni prof. g. Žorga Fric. V prof. Žorgi je imela soboška in prekmurska mladina velikega prijatelja, vzornega in resničnega mladinec. Bil je moderen pedagog, ki je razumel mladino in ž njo čutil. Kot sportnik in bivši državni rekorder se je pridno udeleževal v lahkoatletski sekciji SK Mure, ki ga bo tudi težko pogrešala. Na novem službenem mestu mu želimo mnogo zadovoljstva in uspeha!

— J. U. U. sresko učiteljsko društvo Murska Sobota, sklicuje za dne 2. 10. 1937. ob 9. uri v Sokolskem domu v Murski Soboti društveno zborovanje s sledečim dnevnim redom: 1.) Komemoracija za Masarykom. — Masaryk učitelj, predava prof. Liška. 2.) Situacijska poročila. 3.) Poročila

„Kraljevina Jugoslavija je lahko ne le zadovoljna, ampak tudi ponosna na svojo oboroženo silo. S popolnim zupanjem lahko zre v svojo bodočnost. Njena oborožena sila je pripravljena in sposobna, da ji zagotovi mirno, častno in napredno življenje. Danes je varen instrument politike in pomemben faktor miru sploh. O tem pač ni treba nikomur dvomiti.“

Po končanih manevrih je bil v nedeljo v Metliki defile naših čet, kjer so se lahko v ogromnem številu zbrani državljani prepričali, da ni le organizacija naše vojske brezhibna, temveč, da je tudi njena tehnična oprema prvovrstna, ki prav nič ne zaostaja za opremo drugih kulturnih, pa najsi bo za vojno še tako pripravljenih držav.

Manevrov so se udeležili tudi vojaški zastopniki drugih držav, tako sta zastopala Češkoslovaško vojni minister Mahnik in arm. general Krejči, Francijo načelnik generalnega štaba Gamelin, Italijo prav tako načelnik generalnega štaba Pariani ter arm. general Guillet, ki so bili vsi presenečeni nad odlično kakovostjo naše vojske.

stran društva je v smiselno globokih in resničnih besedah očrtal tajnik tov. Rudi Titan. Povdaril je, da se naša organizacija loči od ostalih zlasti, ker je njeno porajanje samoniklo — plod potreb kmetijske mladine. Zato je tudi zunanja dejanja in dogodki ne morejo ovirati. Če bi se pa tudi kaj takega dogajalo, nam mora biti le v vzpodbudo za intenzivnejše delo. Izvoljen je bil sledeči odbor: Preds. Lucu, podpreds. Bohar, tajnik Belec, blag. Kerčmar. Seme je posejano. Klilo bo v zimskem času, a obdano s toplino naše ljubezni do kmetstva.

— Gor. Lendava. Prve dni meseca septembra tega leta sta zapustili Prekmursko sokolsko okrožje dve agilni sokolski delavki Danica in Ana Župan. Bil sta med ustanovitelji sokolske čete v Gornji Lendavi. Prva je bila neutrudljiva vaditeljica dece, druga pa večletna tajnica. Sodelovale sta tudi pri drugih društvi, saj je ni bilo prireditve v Gornji Lendavi, ki bi šla mimo njiju. Zlasti se spominjamo lepega mladinskega pevskega zbora, ki je večkrat nastopal pod vodstvom Ane Županove. Z njima je sokolska četa v Gornji Lendavi mnogo izgubila. Veliko vprašanje je, če se bo kedaj našlo nadomestilo za nje? Na novem službenem mestu njima želimo mnogo sreče ter več zadoščenja in hvaležnosti za delo, ki ju čaka. Zdravo!

— Tropovci. Naši požarniki so imeli 8. septembra 1937 svojo letno veselico na kateri so dosegli 963 dinarjev čistega dobička, ki se ga bo uporabilo za nabavo gasilskega materiala. Gmotni uspeh veselice je razveseljiv in je članstvu čete na skrbnem zbiranju denarja od prodanih predmetov za čestitati.

— Gor. Slaveča. V območju naše občine in deloma Rogaševci je 20. septembra razsajalo hudo neurje z točo, ki je padala tako debela, da ljudje take ne pomnijo. Trajna letošnja mokrota je silno škodovala poljskim pridelkom in kar je še ostalo, je sedaj toča popolnoma uničila. Posebno so prizadete vasi Dolnji in Gornji Slaveči ter Sv. Jurij.

Dol. Slaveči. Našemu ključavničarju Recek Francu se je pripetila huda nesreča. Med tem, ko je z družino predzadnji pondeljek večerjal, je zunaj na poslopju izbruhnil požar, ki

čebel in sicer največ 5 kg sladkorja za vsak panj. Dovoljenja bodo izdajala finančna ravnateljstva na podlagi vloženi prošnji. Tak sklep je bil izdan tudi za nabavo sladkorja za slajenje vinskega mošta. Ta sladkor je oproščen tudi banovinske in občinske trošarine.

O Hrvaškem tedniku „Danica“, ki je začel tako brezobziren boj proti dr. Mačku in njegovim sodelavcem, smo že večkrat pisali. Po neuspelem revolverskem atentatu na izdajatelja lista Matošića, je sledil bojkot lista, tako da nihče ni upal več prodajati list na Hrvaškem. Prejšnji teden pa je naenkrat izbruhnil požar v poslopju, kjer tiskajo „Danico“ in začele so se širiti govorice, da je bil ogenj podtaknjen iz političnih razlogov. Te govorice pa sedaj zavrača glavno glasilo dr. Mačka.

Na čelu jugoslovanske delegacije, ki se je udeležila pogreba nesmrtnega predsednika bratske češkoslovaške republike Tomaža Masaryka, je bil naš predsednik vlade dr. M. Stojadinović. O velikem pokojniku je rekel naš državnik sledeče: „Iz svojega položaja lahko izjavim, da bo zvestoba v odnošajih in lojalnost v sodelovanju jugoslovenskega in češkoslovaškega naroda, kakor v prošlosti v dobi kralja Aleksandra in Tomaža Masaryka, ostala trajna tudi v bodoče v okviru Male antante, v odnošajih bratskih narodov Češkoslovaške in Jugoslavije. To je najdragocenejši venec, ki ga lahko položim kot predstavnik jugoslovenskega naroda pred veličasten lik Osvoboditelja Tomaža Masaryka.“

V Mariboru je pred meseci začel izhajati tednik „Neodvisnost“, ki je nekaj časa bil glasilo slovenskih mačkovec. Iz časopisnih poročil pa izvemo, da je sedaj prevzel uredništvo lista Štefan Kovač. (Prekmurec? Op. ur.) List bo baje služil kmečkodelavskemu gibanju v Sloveniji.

Politična skupina, ki javno simpatizira z nemškimi narodnim socializmom ter razvija na Madžarskem zelo veliko propagando, je priredila v Budimpešti velike javne manifestacije, pri katerih je prišlo do večjih spopadov. Prišlo je tudi do streljanja ter je bilo pri tem 14 ljudi ubitih.

V Španiji še vedno ni prišlo do kakšne odločitve in obe bojujoči se stranke se bojujeta z menjajočo vojno srečo.

Kaj bomo jedli?

M. Sobota, septembra.

Stari ljudje zmajujejo z glavami. Pravijo, da kaj takega že dolgo ne pomnijo. „Bog ve, če ni res: nekateri pravijo, da bo konec sveta. Saj ne bi bilo čudno — kakšen je današnji svet! Veš, to je kriva samo politika“, je razlagal stari vaški „vsevednež“, „pridem k maši, — politika, no ja, saj razumeš, danes je vse politika.“ Stali smo sredi vasi, na cesti, okrog nas voda. Ledava je prestopila bregove. Polančarje so stražili vso noč. Pakaj moreš, če se nabere toliko vode, da je sicer velika kotanja ne zmore. Letos se kar vrstijo poplave druga za drugo. Na veščički strani je že Ledava par krat pretrgala nasip. Ljudje so govorili, da je nekdo presekal. Pa to ni važno! Naši pridni kulučarji se

potrudijo, da bregove popravijo od naliva do naliva.

„Črnelavski Bac ma največ škode“, izpregovori nekdo. „Vidiš ga, na travniki že pa naklada redovje. Vse je že v vodi. Seno njemi je tudi vse poplavelo. Velka škoda.“

Bomo šli malo pogledat Ledavo? Pa pojdemo. Pri ciganskih kočah je stalo vse polno ljudi: bosi, hlačnice zavahane do kolen. „Ne boste mogli čez“, so nas že od daleč opozarjali. V hitrih valovih se je valila voda čez cesto. Cigani prenašajo ljudi. Opravki so pač opravki. Ključajo te n. pr. na sodnijo. Še pravdo lahko izgubiš, če se ti ne bi zljubilo priti. Ta dinar že plačaš ciganu. Saj v Soboti pri Turku več pustiš; po krivici se pa vendar ne moreš dati obsoditi. Resni kmetje pravijo, da bo to zimo še glad pri nas. Komaj se je slišalo po vaseh

prvi glas mlatilnice, že so peljali k mlinu. Mora zmanjkati! Edina tolažba sta še Francija in Nemčija. Pa tam je tudi slabo, pravijo. Sapačov je pisal iz Francije, da se slabo služi. Delati sicer ni treba ko prejšnja leta, a ves denar se potroši za hrano in vožnjo. Francoski delavec si je sicer položaj zboljšal, kar pa pri našem delavcu ne pride v poštev zaradi padca valute. Iz Nemčije se pa nekateri vračajo. Blizu Lendave so se štirje vrnili peš. Pravijo, da se ne zasluži. Drugi spet pišejo, da jim dobro gre. Denarja pa še nihče ni poslal.

Eden mi je pokazal nemško marko: „Vidite, takše mi je žena poslala pa neščetejo miniti. Ka to pomeni: Gemeinnutz vor Eigennutz? Ne valajo, ne valajo...“

Nekdo pripoveduje, da mu bo vrag vzel vso otavo. Žena je kriva. Lahko bi že posušil svojo, pa je rekla, naj gre drugim kosit. Siromak vedno potrebuje pomoči, potem se pa zna kam obrniti.

„Škoda je neprecenljiva, zdaj nam pa naj še zbolji živina od te blatne krme. Jarke pred Soboto bi bilo treba očistiti, da bi voda lažje odtekala, zdaj se pa zbira na črnelavskih travnikih.“

Nekdo je vedel povedati, da bo banovina dala neko podporo. Zdaj smo jo res potrebni. Bilo bi dobro, če bi se nas spomnila, kakor se mi redno spominjamo nje.

Razšli smo se. Nekateri so se okorajžili čez vodo proti Ledavi, drugi pa smo šli proti domu.

IZBRALI smo radio-aparate, ki so na beograjskem velesejmu zbudili senzacijo.

Zastopamo: MINERVA / ORION
SACHSENWERK
SIERA / STANDARD

3+1 cevni super Din 3.300

2 letno jamstvo — na 18 mesečno odplačilo. Naši odjemalci plačajo pri popravilih po preteku jamstva le material * Zahtevajte predvajanje našega 5 c. baterijskega aparata s skrajno znižano ceno.

RADIO NEMEC - MURSKA SOBOTA.

se je naglo širil. Sosedje so požar opazili in prihiteli na pomoč. Takoj je prispela tudi domača gasilska četa, ki je s svojo brizgalno napadla požar ter rešila živino in svinje. V kratkem razdobju je prihitela na požarišče tudi sosednja gasilska četa Gor. Slaveči in z njeno pomočjo je bilo mogoče obvarovati stanovanjsko poslopje do popolnega uničenja, dočim je gospodarsko poslopje in svinjak zgorel. Požar je napravil približno 20.000 dinarjev škode, ki je tembolj občutna, ker je reček le za nisko svoto zavarovan. Vzrok požara ni znan.

— **Prosenjakovci.** Naš agilni mladi trgovec g. Koltaj Karel je te dni v popolnoma novozgrajeni stavbi odprl pletilnico. Nabavil je iz Nemčije in Švedske 8 najmodernejših pletilnih strojev ter se je z delom že začelo. 8 deklet izdelata dnevno 30—50 sveteljev. Posebno hvaležni smo g. Koltaju, da je v svojem obratu namestil le domača dekleta. Lep napredek naše vasi. — Veliki nalivi in poplave so toliko poškodovale veliki leseni most na banovinski cesti v Prosenjakovcih, da je že več dni promet na tem delu ceste popolnoma prekinjen. Ker je most že slab in star ter ga treba vsako leto popravljati, bi bilo potrebno zgraditi novega.

— **Motvarjevci.** Z odlokom g. Ministra pošte, je te dni naša vas priključena pošti v Prosenjakovcih. Poznajoč mladega poštarja v Prosenjakovcih g. Kapetanovića, upamo, da bo dostava naših pošilk sedaj rednejša.

— **Predanovci.** Dolgo smo pogrešali v naši prijazni vasi domačo gostilno. Sedaj je dobil naš ugledni posestnik Vljaj Viktor dovoljenje za gostilniško obrt. Otvoritev gostilne s plesom bo 10. oktobra. V to svrhu si je g. Vljaj nabavil najboljša vina iz ljutomerske okolice in se pripravila tudi na postrežbo raznih jedil, tako da bo vsak, ki se bo otvoritve ude-

ležil, popolnoma zadovoljen. Udeležite se zato vsi otvoritve, ki vam bo gotovo nudila popolnega razvedrila.

— **Markovci.** Resnica je, da je bila prinas cerkvena komisija, ki je obravnavala neka nesoglasja, a ne med vaščani in med cerkvenim odborom, ker takih ni, ampak med vaščani in med velečastitim gospodom.

— **Iz Goriškega kota.** Prebivalstvo občine Šalovci strmi po napredku in nabavah modernih naprav. Že pred par leti si je Prostovoljna gas. četa v Markovcih z veliko požrtvovalnostjo svojega članstva in prebivalstva nabavila motorno brizgalno in sezidala ličen gasilski dom. Tudi v gospodarskem pogledu so prebivalci te kotline v zadnjih letih razveseljivo napredovali. Ustanovili so si selekcijsko društvo, ki skrbi za napredek živinoreje. Vzgojili so tudi lepo drevesnico iz katere presajajo v svoja zemljišča raznovrstna drevesa, ki prihajajo za to kotlino v poštev. V doglednem času obeta postati markovska kotlina na sadnem drevju in pridobivanju raznovrstnega sadja prav bogata, kar bo dvignilo blagostanje in sloves tamkajšnjega prebivalstva. — Tudi članstvo Prostovoljne gas. čete Budinci s pomočjo prebivalstva te vasi si je z pridno štednjo in zbiranjem denarja v tek. letu nabavila motoriko. Temu je sledila sedaj Prostovoljna gas. četa Šalovci s tem, da si je nabavila motorno brizgalno najmodernejšega tipa. Za nabavo motorke se živo zanima tudi gasilska četa Hodoš in se govori, da bo nabava še v tem letu izvršena tako, da bodo gasilske čete upravne občine Šalovci posedovale 4 motorke, kar je z veseljem za pozdraviti. — Veliko pridobitev je občina Šalovci dosegla tudi z postavitvijo mostne tehtnice. Človek, ki mu je napredek pri srcu, kar z veseljem opazuje te koristne naprave posebno še v oddal-

jenih in deloma hribovitih krajih kot so v občini Šalovci. — Za napravo mostne tehtnice so prebivalci silno zadovoljni in županu g. Žišku Janezu kakor tudi vsem občinskim odbornikom zelo hvaležni.

Dve fronti v Prekmurju

Pod tem naslovom smo v našem listu št. 34. od 22. 8. 1937 napisali članek, ki smo ga posneli iz tajniškega poročila letne skupščine družbe Sv. Cirila in Metoda v Kočevju, objavljenega v „Jutru“ od 16. avg. 1937.

Med drugim je bilo v članku omenjeno tudi to: „Tudi madžarska propaganda je močna in na žalost ji služijo tudi nekateri duhovniki evangeliške veroizpovedi.“ Dasi smo popolnoma prepričani, da je tozadevno sumičenje naše evangeliške duhovščine brez podlage, smo članek objavili ne da bi dodali komentar v prepričanju, da bo naša evang. duhovščina sama zavzela napram poročilu svoje stališče.

Sedaj nam je dostavljen odgovor, ki ga radevolje priobčimo in ki se glasi:

„Ni res, da nekateri prekmurški evang. duhovniki delajo madžarsko propagando; res je pa, da prekmurški evang. duhovniki sploh ne politizirajo in ne delajo madžarske propagande.“

Prilomba uredništva. Javnosti je prav gotovo znano, da so prekmurški evang. duhovaiki zelo strpni in da se s politiko in madžarsko propagando sploh ne bavijo. Poročevalec na skupščini v Kočevju je grdo lagal, ko je to neosnovano poročilo o delovanju prekmurških evang. duhovnikov iznesel in mu svetujemo, da to v lastnem interesu prekliče, kajti zavedati bi se moral, da je zasluga duhovnikov obeh veroizpovedi, da se je slovenščina v Prekmurju obdržala.

GASILSTVO:

Glasom dopisa gasilske zajednice v Ljubljani so bili odlikovani naslednji gasilci:

Za 20 letno službovanje z zlato medaljo: v četi Prosenjakovci: Karoly Janez, poveljnik in Kološa Franc, gasilec; za 15 letno službovanje z srebrno medaljo: Kološa Aleksander in Malačič Aleksander. V četi Čikečka vas za 15 letno službovanje: Maršik Karol, predsednik, Kakaš Miha, poveljnik, Kerčmar Kalman, blagajnik, Horvat Štefan, tajnik in Papp Kolman, trobentač. V četi Gor. Lendava za 15 letno službovanje: Maršik Alojz, predsednik, Poklič Jakob, blagajnik, Kerpilč Franc, orodjar in Morčič Anton. Za 10 letno službovanje z bronasto medaljo v četi Prosenjakovci: Vaš Ernest, Vaš Janez, Šraj Geza, Malačič Aleksander, biag. in Tot Ludvik, trob. V četi Gor. Lendava: Frumen Teodor, poveljnik, Bačič Nikolaj, podpov, Kovač Franc, in Kerec Josip, tajnik. V četi Krog: Lukač Anton, podp, Gomboš Franc, blag., Lapuša Franc, Senčar Anton, predsednik, nadz. odbora, in Borovič Štefan. V četi Rakičan: Celec Ferdo, preds., Peterka Štefan, pov., Sedonja Janez, podpov., Györek Geza, tajnik, Rajner Franc blag., Kuzma Janez, orodjar, Durič Ivan, odbornik in Rajner Franc, preds. nadz. odbora. Odlikovancem iskreno čestitamo.

Brezobvezno bančno poročilo

Cene najvažnejših VALUT

v majhnem blagajniškem prometu:

Engleski funt sterling 1 kom	Din 230—
Francuski franki 100 „	150—
Amerikanski dolar 1 „	46-75
Isti v čeku 1 „	47— do 47-20
Kanadijski dolar 1 „	46-50
Italijanska lira	
Češke krone 100 „	145—
Nizozemski florin 1 „	23-50
Nemška marka v bankovcih 1 kom	—
„ v srebru 1 „	—
Avstrijski šiling v bankovcih 100 „	855-858
„ šil. v srebru in drobiž 1 „	8-25-8-40
Magyarški pengő po 100 kom	900—
Urug. peso 1 „	17-50
Argent. peso 1 „	11-50
Tečaj deviz v dnevnikih.	

Iz delovanja Združbe trgovcev

v Murški Soboti.

Označevanje izvora blaga pri inozemskih poštnih paketih

Ministrstvo financ odjelenje carin je dne 10. IX. 1937 pod br. 19927/IV. v svrhu enakomernega postopka s poštnimi paketi, kateri prihajajo iz inozemstva, če v deklaraciji ni označena država izvora, niti ni lastnik predložil potrdilo o izvoru, izdalo carinarnicam sledečo pojasnilo.

„Poštne pošiljke pri katerih v deklaraciji ni označena država izvora, carinarnica ne sme ocariniti, dokler pošta od lastnika ne pribavi potrdila o izvoru blaga. Za slučaj, da lastnik ne pribavi tega potrdila, je ocariniti take pošiljke po maksimalni tarifi ali po dispoziciji stranke vrniti v inozemstvo. Rok za predložitev potrdila o izvoru blaga je mesec dni analogno razpisu C br. 9857/29. Isti rok velja tudi za naknadno dispozicijo.“

Gospodarski drobiž

Več zastopnikov češkoslovaškega narodnega gospodarstva je prispelo v Beograd na važen posvet z našimi gospodarskimi strokovnjaki. Gre za nove smernice trgovinskega prometa med obema državama.

Lansko leto je Jugoslavija pridelala 500.000 vagonov koruze. Na prav tako veliko količino se ocenjuje tudi letošnji pridelek. V Romuniji so lani pridelali 5.61 milijona ton turščice, med tem ko bo letošnji pridelek z 1.41 milijona ton manjši. Madžarski pridelek koruze je dosegel lani 2.59 milijona ton, a letošnji pridelek pa bo znašal 2.69 milijona ton, to je za 0.10 milijona ton več.

Na svetovnih tržiščih se je cena pšenice nekoliko okrepila zaradi vesti o suši v Argentini. Tudi v vzhodnih krajih Kanade je bila zelo slaba žetev. Ruske pšenice še ni na svetovnih tržiščih. V Budimpešti sta se pšenica in rž pocenila. Na dunaju tudi ne uspeva trgovanje z pšenico, ker imajo mlinci za enkrat zadostne zaloge. Večje povpraševanje pa je po koruzi, zaradi česar se vrše pogajanja z Jugoslavijo.

Na zahtevo Avstrije se bodo prihodnji mesec pričela pogajanja za popravo avstrijsko-jugoslovenske trgovinske pogodbe. Avstrija predvsem hoče, da se pri javnih licitacijah daje prednost avstrijskemu blagu.

Domjan Vahen — Esperanto.

V proslavo

zelenega tedna odnosno mednarodnega jezika esperanto.
(29. 9. do 6. 10.)

Človek je že po naravi družabno bitje, torej je od družbe odvisen. Vsak človek je le majhen delec posebnega sveta, ki mu pravimo človeštvo, je pa tudi enota naroda, ki je del človeštva. Narod pa sestavljajo plemena, plemena se sestoje iz rodbin, rodbine pa iz posameznikov. In v tej mnogočlenki verigi je vsak posamezni človek gotov člen, ki sestavlja celoto: človeštvo. Toda žalostno je dejstvo; komaj se oddelimo od celote, imenovane pleme, že člana drugega plemena težko razumemo, ali ga pa sploh ne razumemo. Zakaj? Vsako pleme ima svoj jezik ali narečje, ki se razlikuje

od drugega in vprav to je dalo povod, da se je človeštvo lotilo učenja drugih jezikov.

Pregovor pravi:

„Kolikor jezikov znaš, za toliko ljudi veljaš!“

Toda na svetu je okrog 3500 jezikov in narečij in kdo bi se mogel naučiti vseh. Ni ga na svetu človeka, ki bi obvladal vse jezike sveta.

Današnja doba, doba političnih prevratov, revolucij, doba gospodarske propasti, zastoja mednarodne trgovine nas sili, da sodelujemo z vsemi narodi; toda kako? Na temelju kakega narodnega jezika? Ne, ker bi drugi narodi, ki jim tisti narodni jezik ni materni jezik, ne sodelovali zgolj iz zavisti z narodi, pripadniki tistega jezika.

(Se bo nadaljevalo.)

PRESELITEV TRGOVINE

*

Naznanjam cenjenim odjemalcem, da sem se preselil s svojo trgovino z železnino v sosednjo hišo, na Aleksandrovo c. 23a. Vsled povečanja prostora, mi je omogočeno zadovoljiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev z še bolj sortirano zalogo ter solidnimi cenami ki so Vam dosedaj že znana. Prosim cenj. odjemalce, da mi dosedaj izkazano zaupanje obdrži še naprej, ter me obišče in ogleda mojo zalogo brezobvezno za nakup.

*

L. FRIM TRGOVINA Z ŽELEZNINO, TEHN. IN GOSPOD. POTREBŠČINAMI M. SOBOTA.

Od toče povzročena škoda v savski banovini je dosegla letos ogromno vsoto 25 milijonov dinarjev. V pogledu prirodnih nesreč je letošnje leto katastrofalno. V Zagrebu je banovinski zavod za zavarovanje zoper točo. Prispevki so majhni in je omogočeno vsakemu posestniku to prepotrebno zavarovanje. Zgodilo pa se je, da mnoge občine niso marale zavarovanja. Tako ima zdaj zavod na razpolago samo 7 in pol milijonov, dočim posegajo neplačani prispevki za zavarovanje 30 milijonov.

V mesecu juliju smo največ izvozili v Avstrijo, kamor smo prodali za nad 80 milijonov dinarjev blaga (lani v istem času le 41,4 mil.) Povečanje izvira iz izvoza pšenice in koruze. Dočim je uvoz iz Nemčije narastel od 104 na 153 mil. dinarjev, je izvoz padel napram lanskemu juliju od 75 mil. na 74 mil. Napram prejšnjim letam je zelo narastel naš izvoz v Belgijo (56 milijonov), Italijo (57 mil.) ter v Anglijo (140 milijonov.)

Izvoz živine je bil v mesecu juliju sledeč: 1830 konj, 5231 goved, 1714 telet, 26.264 svinj, 89.320 komadov drobnice, 58 vagonov svežega mesa ter 26 vagonov masti.

Število natovorjenih vagonov je doseglo letos 152.000, junija 1937 136.000 vagonov, lani julija pa 130.000 vagonov.

Bilanca 20 največjih bank v državi izkazuje za junij povečanje vloge za 94 milijonov dinarjev za 3299 mil. din. Istočasno je narasla tudi gotovina za 31 na 442 in posojila za 63 na 4138 milij. dinarjev.

Z Avstrijo je bil dosežen sporazum o posebnih ugodnostih, ki nam jih nudi naša sosedja, pri uvozu naše pšenice. Take ugodnosti je nudila Avstrija le še Madžarom.

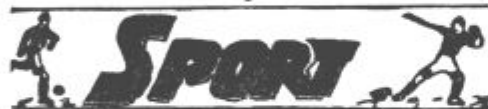
V Južni Srbiji je zdaj čas obranja bombaža. Berači, kakor se imenujejo delavci na polju, so na delu v okolici Velesa, Kočan, Strumice, Kavadara, Radovišta in Dojrana, kjer je najugodnejša zemlja za nasade bombaža.

V neposredni okolici Šibenika bodo v najkrajšem času ustanovljene štiri nove velike tovarne. Izdelovale bodo cement, fosfor, aluminijski cement in umetna gnojila. Potrebno stavbišče v izmeri 30.000 kvadratnih

metrov je brezplačno odstopila šibeniška občina.

V Češkoslovaški je preko 1500 zadrug za gradnjo stanovanjskih hiš, ter imajo nad 5.500.000 članov. Te zadruge so sezidale 3000 stanovanjskih poslopij ter 15.500 družinskih hiš.

V mesecu juliju smo izvozili 1016 vagonov pšenice, 148 vagonov drugega žita, 8239 vagonov koruze, 35 vagonov pšenične moke ter 50 vagonov fižola.

Tudi prvak Slovenije poražen!

Mura — Železničar 5:0 (1:0).

V nedeljo se je zbralo ob krasnem vremenu na igrišču Mure okoli 600 gledalcev, ki so težko pričakovali nastop prvaka LNP-a. Vsi gledalci, pa tudi najoptimističnejši navijači, so bili prepričani, da Mura ne bo mogla niti diti renomiranemu nasprotniku zadostnega odpora. Toda zgodilo se je, češar ni nikdo pričakoval, domačini so z velikim elanom prisilili svojega rutiniranega nasprotnika h kapitulaciji. Pri krasni zmagi ima vseh 11 igralcev enako zaslugo. Posebej pa je treba še omeniti izredno igro Murinega vratarja Jandla, ki je znal v trenutkih, ko je znal vsak zgoditek odločiti končni izid tekme, obraniti svoje svetišče. Gole so zabil v 25 min. I. polčasu Hojer, v II. polčasu v 13. in 27. min. Jože, v 30. min. Starc in v 40. min. Serec.

Po nedeljski tekmi, katero je odlično sodil zagrebški sodnik g. Berglez, je bil v Soboti pravi narodni praznik in navdušenje Sobočanov je res upravičeno, če upoštevamo, da mariborski Železničar še v takem razmerju ni izgubil proti nobenemu slovenskemu moštvu.

Prvenstvena tabela je trenutno sledeča:

1. Rapid	4	3	0	1	11:9	6
2. Mura	3	2	0	1	9:4	4
3. Maribor	4	2	0	2	15:11	4
4. Železničar	4	2	0	2	11:14	4
5. Čakovečki ŠK	2	1	0	1	8:6	2
6. Gradjanski	3	0	0	3	3:13	0

Oficirji — Odbor Mure.

Odložena odločilna tekma med gornjima nasprotnikoma se bo odigrala v nedeljo, dne 3. oktobra ob pol 3. uri popoldne. Nasprotnika sta medtem ojačala svoje vrste z novimi močmi, tako, da bo tekma nadvse napeta in zanimiva. Prijatelji napete borbe, posetite to važno tekmo.

KMETIJSTVO

Shranjevanje sadja.

Sadje moremo shranjevati skoraj v vsakem kmečkem gospodarstvu. Tudi primeren prostor se dobi za to. Da imamo s shranjevanjem sadja dostikrat slabe izkušnje, je vzrok navadno le v napačnem načinu spravljanja sadja ter v poznejšem neprimerem ravnanju.

Ko smo sadje pazljivo obrali, odbrali vse pokvarjene, črvice ali predrobne plodove, je priporočljivo, da ga pustimo v primerem prostoru kakih 10 dni na kupu, da se spoti. V tem času sadje nekako dozori in se zmedi ter se pokažejo na njem tudi morebitne poškodbe, gniloba itd., kar ponovno skrbno izločimo. Sadje shranimo vloženo v zaboje ali pa na posebni policah, katere si mora iz primerem jelovih desk napraviti vsak sam. Te police s primerem okvirom naj bodo kakih 90 cm široke ter po 40—50 cm druga nad drugo. Nanje vlagamo sadje po eno ali tudi po več vrst, tako da spravljam vrste, ki bolj izhlapevajo (razni kosmači) spodaj, zgoraj pa vložimo one z gladko kožo, ki tudi navadno raje gnijejo. Po potrebi sadje temeljito preberemo. V primeru, da nimamo primerem prostora, kamor bi namestili sadne police, moremo z uspehom shranjevati sadje tudi v zabojih. V ta namen lahko uporabimo zaboje raznih velikosti, glavno je, da so snažni in da se dobro zapirajo (miši!). Razumljivo je, da moramo sadje, namenjeno za zaboje, še posebno skrbno odbrati, tako da pride vanje popolnoma zdravo enotno blago. Stene zaboja obložimo n. pr. s časopisnim papirjem, nakar zaboj trdno napolnimo ter rahlo zabijemo. Na posameznih zabojih označimo vrsto. Da izkoristimo prostor, lahko naložimo zaboje drugega vrh

drugega, vendar tako, da more med njimi krožiti zrak. Od časa do časa zaboje odpremo in sadje pregledamo. Če smo pravilno ravnali, bo izguba pri shranjevanju v zabojih neznatna. Z večjim ali manjšim uspehom moremo shranjevati sadje tudi v primerem kadeh, sodih itd., dočim bi bilo opustiti „potikanje“ sadja po mrvi, med plevami, žitom itd.

Važen je prostor, kjer sadje shranjujemo. Predvsem mora imeti pravo toploto, t. j. od 3—8° C, ki naj ne pade tudi v najhujši zimi pod 0° C. Dalje mora biti v sadni shrambi zrak čist, kar dosežemo s primerem zračanjem in s tem, da ni v shrambi predmetov, ki razširjajo močan duh (repa, petrolej, karbolinej, umetna gnojila itd.). Shramba naj ne bo pre-suha in ne prevlažna. V presuhem prostoru sadje preveč ovone, prevlažna klet pa pospešuje gnitje sadja. V prvem primeru si pomagamo s tem, da škropimo tla shrambe, proti preveliki vlažnosti pa odpomoremo, da postavimo v prostor posodo z živim ali še bolje s klorovim apnom, ki srka vlago iz zraka. Umevno je, da skrbimo v sadni shrambi za največji red in snago.

Za posestnike večjih sadnih nasadov ter bodoče sadne zadruge, bodo potrebne posebne sadne kleti, predvsem v bližini večjih tržnih središč. Doler teh nimamo, si pomagajmo pač preudarno, kakor nam je v danih razmerah mogoče.

NIZKE CENE! DOBRO BLAGO!

Najbogatejša zaloga konfekcije.

Damski zimski plašči ter moški in otročji Hubertusi, se dobijo najceneje samo pri tvrdki

Kr. Hirschl in Sinova
MURSKA SOBOTA.

SOLIDNA POSTREŽBA! VELIKA IZBIRA!

Odda se opremljena soba z posebnim vhomom na Radgonski cesti. Naslov se poizve v knjigarni Hahn v Murški Soboti.

Proda se hiša v Murški Soboti. Poljska ulica 1. z vsemi pritliklinami in gospodarskim poslopjem, ugodno za vsakogar. Natančnejši naslov se poizve v Prekmurški Tiskarni v M. Soboti.